

Vullnet Merja

FJALOR KUR'ANOR ENCIKLOPEDIK

Kur'ani (arabisht القرآن = al-Kur'ān = lexim, recitim) është Libri i Allahut të Madhëruar që ia shpalli të Dërguarit të Tij, Profetit Muhamed (*paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të!*) nëpërmjet melekut të shpalljes, Xhebrailit (*paqja qoftë mbi të!*). Kur'ani ka zbritur në gjuhën e pastër arabe që t'i nxjerrë njerëzit prej errësirave në dritë dhe t'i udhëzojë ata në rrugën e drejtë. Ai është Libër i shenjtë të cilin myslimanët në mbarë botën e mësojnë, e studiojnë, e lexojnë dhe e praktikojnë. Allahu i Madhëruar thotë: **“Nuk ka dyshim se ky (Kur'an) është Shpallja e Zotit të botëve. Atë e zbriti Shpirti i besueshëm (Xhebraili) në zemrën tënde (o Muhamed) që të jesh nga ata që paralajmërojnë. E zbriti në gjuhën e qartë arabe.”**

Kur'ani fisnik është mrekullia e përjetshme me anë të të cilit Allahu i sfidon dhe do të sfidojë popujt e çdo vendi dhe të çdo kohe. Kur'ani nuk është Libër i posaçëm vetëm për arabët. Ai është Libri i mbarë njerëzimit. Kurani shoqërohet në arabisht nga mbiemri *kerim* (fisnik, i nderuar, me dinjitet).

Që në kohët e shkuara, njerëz të ndryshëm kanë përpiluar ligje të shumta dhe kanë hartuar sisteme teorike dhe morale të shumta duke mëtuar se ato mund të udhëheqin njerëzimin. Por, asnjë nga këto ligje nuk i ka qëndruar rrjedhës së historisë. Ato kanë qenë gjithmonë të ndryshueshme sepse janë përpiluar nga njerëzit. Ndryshe është me ligjet e Kur'anit. Ato kanë mbetur të qëndrueshëm përgjatë shekujve dhe ashtu do të qëndrojnë përgjithmonë sepse janë ligje të Allahut.

Përmbajtja e Kur'anit është aq e madhërishtme, sa që i ka bërë dijetarët dhe intelektualët të meditojnë për madhësinë e këtij Libri epokëbërës.

Kur'ani përmban:

Ajete që flasin për besimin:

Ajete që flasin për monoteizmin; ajete që flasin për Allahun dhe cilësitë e Tij; ajete që flasin për profetësinë, për profetët dhe historitë e tyre; ajete që flasin për Ringjalljen; ajete që flasin për Ditën e Gjykimit; ajete që flasin për Xhenetin; ajete që flasin për Xhehenemin; ajete që flasin melekët; ajete që flasin për Librat e mëparshëm (Teurati, Inxhili, Zeburi, Broshurat e Ibrahimit.); ajete që flasin për xhindet; ajete që flasin për Gajbin (të padukshmen); ajete që flasin për shpirtin; ajete që flasin për çështjet ekonomike; ajete që flasin për drejtësinë; ajete që flasin për jetën e kësaj dynjaje; ajete në të cilat kanë të bëjnë me çështje shkencore (biologjinë, fizikën, astronominë, etj.); ajete që flasin për krijimin e njeriut; ajete që flasin për krijimin e Gjithësisë.

Ajete që flasin për etikën:

Ajete që flasin për adhurimet: për namazin; agjërimin; për haxhin; për zekatin; për urdhërimin në të mira dhe ndalimin nga të këqijat; ajete që flasin për çështjet shoqërore (marrëdhëniet

mashkull femër, marrëdhëniet me të tjerët) ajete që tregojnë se cila është rruga e drejtë, e vërtetë dhe e shpëtimit; ajete në të cilat përmenden popujt e shkuar; ajete në të cilët përmendet merimanga, mushkonja, milingona dhe bleta; ajete, në të cilat përmenden disa kafshë si, lopa, dhia, dashi, elefanti, ujku, etj.

Fillimi i shpalljes së Kur'anit është Nata e Kadrit, siç thotë Allahu në suren “Kadr”, ajeti 1: **“Ne e kemi zbritur (Kur'anin) në Natën e Kadrit.”** Dhe në suren “Duhan” ajeti, 3: **“Ne e zbritëm Kuranin në një natë të bekuar...”** Sipas komentuesve të shquar të Kur'anit, kuptimi i fjalisë **“në një natë të bekuar”** është për Natën e Kadrit.

Kur'ani i ka zbritur Profetit Muhamed (*paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të!*) për 23 vjet, 13 vjet në Mekë dhe 10 vjet në Medine. Në Mekë kanë zbritur 86 sure dhe në Medine 28 sure. Kur'ani ka 114 [sure](#) me emërtime të veçanta. Suret përbëhen nga një numër i ndryshëm ajetesh, (*āyāt*) gjithsej 6236 ajete.

Çdo sure e Kur'anit fillon me *bi-smi llāhi r-rahmāni r-rahīm* (*Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit*), përveç të sures “Teube”, e cila nuk fillon me *bi-smi llāhi r-rahmāni r-rahīm*. Kjo thënie, *bi-smi llāhi r-rahmāni r-rahīm*, përsëritet dy herë në suren “Neml”, një here në fillim të sures dhe në ajetin 30. Në këtë mënyrë, *bi-smi llāhi r-rahmāni r-rahīm*, përmendet gjithsej 114 herë, domethënë aq sa është numri i sureve në Kur'an.

Kurani është burimi themelor i ligjshmërisë islame (Sheriati)

Të parat ajete që i kanë zbritur Profetit Muhamed (*paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të!*) kanë qenë pesë ajete e para të sures “Alak”: **“Lexo me emrin e Zotit tënd, i Cili krijoi (gjithçka)! E krijoj njeriun nga një droçkë gjaku. Lexo! Zoti yt është Bujari më i madh, i Cili, me anë të penës ia mësoi; ia mësoi njeriut ato që nuk i dinte.”**

Ka shumë ajete të Kur'anit të cilat flasin për njohjen dhe veçoritë e tij.

1 – KUR'ANI ËSHTË SHPALLJE NGA ALLAHU

“...Ky Kur'an më është shpallur, në mënyrë që nëpërmjet tij t'ju tërheq vërejtjen juve dhe kujtdo që i përcillet...”¹

“Ne shpallim nga Kur'ani atë që është shërim dhe mëshirë për besimtarët...”²

“Muaji i Ramazanit është ai, në të cilin ka zbritur Kur'ani, që është udhërrëfyes për njerëzit, plot me argumente të qarta për rrugën e drejtë dhe dallues (i së mirës nga e keqja)...”³

¹ Sure “En'am”, ajeti 19.

² Sure “Isra”, ajeti 82.

“I lartësuar qoftë Ai që i ka zbritur Dalluesin robit të Vet, që të jetë paralajmërues për botët”⁴

“Allahu ka shpallur Fjalën më të bukur (Kur’anin) në formën e një libri, pjesët e të cilit i ngjasojnë njëra-tjetrës dhe përsëriten. Prej tij u rrënoqethet lëkura atyre që i frikësohen Zotit të tyre e, pastaj qetësohen lëkura dhe zemrat e tyre, kur përmendet Allahu...”⁵

2- KUR’ANI ËSHTË DRITË DHE MËSHIRË PËR MBARË NJERËZIT

“...Juve ju erdhi prej Allahut dritë dhe Libër i qartë.”⁶

“O njerëz! Me të vërtetë, juve ju ka ardhur një provë bindëse (Muhamedi a.s.) nga Zoti juaj dhe ju është zbritur një Dritë e dukshme (Kur’ani).”⁷

(Thuaju o Muhamed): **“Tashmë ju kanë ardhur nga Zoti juaj prova të qarta. Ai që i sheh ato, i sjell doli vetes, ndërsa ai që i mbyll sytë para tyre, i bën dëm vetes. Unë nuk jam rojtari juaj.”⁸**

“Natyrisht, Kur’ani është përkujtesë për ata që i frikësohen Zotit!”⁹

3- KUR’ANI ËSHTË LIBËR I QARTË DHE NDARËS I SË VËRTETËS NGA E PAVËRTETA

“Elif Lâm Râ. Këtë Libër ta kemi shpallur ty (o Muhamed), për t’i nxjerrë njerëzit, me lejen e Zotit të tyre, nga errësira në dritë, në rrugën e të Plotfuqishmit, të të Denjit për çdo lavd.”¹⁰

“...Ne ta zbritëm ty Librin, si shpjegim për çdo çështje, si udhërrëfyes, si mëshirë...”¹¹

“Ky është një Kur’an, që Ne e kemi ndarë pjesë-pjesë, që ti t’ua mësosh njerëzve pak nga pak, duke e shpallur atë kohë pas kohe.”¹²

³ Sure “Bekare”, ajeti 185.

⁴ Sure “Furkan”, ajeti 1.

⁵ Sure “Zumer”, ajeti 23.

⁶ Sure “Maide”, ajeti 15.

⁷ Sure “Nisa”, ajeti 174.

⁸ Sure “En’am”, ajeti 104.

⁹ Sure “Hakka”, ajeti 48.

¹⁰ Sure “Ibrahim”, ajeti 1.

¹¹ Sure “Nahl”, ajeti 89.

¹² Sure “Isra”, ajeti 106.

“Tâ, Sîn. Këto janë ajetet e Kur’anit, të një Libri të qartë, një udhërrëfyese dhe lajmi të mirë për besimtarët.”¹³

4- kur’ani është shpjegues i gjithçkaje. Ai është e vërteta dhe thotë vetëm të vërtetën

“...Ne nuk kemi harruar asgjë në Librin Tonë. Pastaj të gjithë do të tubohen para Zotit të tyre.”¹⁴

“...Ne ta zbritëm ty Librin, si shpjegim për çdo çështje, si udhërrëfyese, si mëshirë...”¹⁵

“Dhe thuaj: “E vërteta është nga Zoti juaj. Kush të dojë, le të besojë e kush të dojë, le të mohojë...”¹⁶

Ata thonë: “Ai e ka trilluar atë! Jo, ai (Kur’ani) është e Vërteta nga Zoti yt për të paralajmëruar popullin, të cilit nuk i ka ardhur kurrfarë paralajmëruesi para teje...”¹⁷

“Ky është Libri Ynë, që do t’ju tregojë të vërtetën...”¹⁸

5- Kur’ani është udhëzues që udhëzon tek e drejta dhe tek e vërteta

“Elif, Lâm, Mîm. Ky është Libri në të cilin nuk ka dyshim. Ai është udhërrëfyese për të përkushtuarit (të devotshmit).”¹⁹

“Juve ju erdhi prej Allahut dritë (i Dërguari) dhe Libër i qartë (Kur’ani). Me të cilin Allahu i drejton ata që ndjekin pëlqimin e Tij, në rrugën e shpëtimit, i nxjerr nga errësira në dritë me lejen dhe vullnetin e Vet dhe çon në rrugën e drejtë.”²⁰

“Në të vërtetë, ky Kur’an udhëzon drejt asaj që është më e mira...”²¹

KUR’ANI ËSHTË I BEGATË DHE VËRTETUES I LIBRAVE TË MËPARSHËM

“Ky (Kur’an) është një Libër i bekuar, të cilin ta kemi shpallur ty (o Muhamed), si vërtetues të atij (Teuratit) që gjendet para tij...”²²

¹³ Sure “Neml”, ajetet 1 dhe 2.

¹⁴ Sure “En’am”, ajeti 38.

¹⁵ Sure “Nahl”, ajeti 89.

¹⁶ Sure “Kehf”, ajeti 29.

¹⁷ Sure “Sexhde”, ajeti 3.

¹⁸ Sure “Xhathijeh”, ajeti 29.

¹⁹ Sure “Bekare”, ajetet 1 dhe 2.

²⁰ Sure “Maide”, ajetet 15 dhe 16.

²¹ Sure “Isra”, ajeti 9.

²² Sure “En’am”, ajeti 92.

Ndërsa ky (Kur'an) është Këshillë e bekuar, të cilën Ne e kemi shpallur, prandaj, si mund ta mohoni ju atë?!²³

“...Ka sjellë të vërtetën dhe ka pohuar atë që thoshin të dërguarit e mëparshëm.”²⁴

Ky (Kur'an) është një libër i bekuar, që Ne ta kemi zbritur ty (Muhamed), për të përsiatur mbi ajetet e tij dhe për t'u këshilluar me të mendarët.”²⁵

“Ata, që e shpallin të Vërtetën dhe që i besojnë asaj, pikërisht ata janë të përkushtuarit.”²⁶

“Kush është më i keq se ai që trillon gënjeshtër për Allahun dhe hedh poshtë të Vërtetën (Kur'anin), kur ajo i vjen atij?”²⁷

6- Kur'ani është fjala më e bukur

“Allahu ka shpallur Fjalën më të bukur (Kur'anin) në formën e një libri, pjesët e të cilit i ngjasojnë njëra-tjetrës...”²⁸

“Ndiqni më të mirën e asaj që ju është shpallur nga Zoti juaj...”²⁹

7- Kur'ani është mrekulli

“Nëse ju dyshoni në atë që ia kemi zbritur robit tonë (Muhamedit a.s.), atëherë hartoni një sure të ngjashme me atë që ia kemi shpallur atij!...”³⁰

Thuaju (o Muhamed!): “Sillni dhjetë sure të ngjashme (në bukuri dhe elokuencë) të trilluara dhe thirrni në ndihmë kë të mundni, përveç Allahut, nëse thoni të vërtetën!”³¹

Thuaj: “Sikur të tuboheshin të gjithë njerëzit dhe xhindet për të hartuar një Kur'an të tillë, nuk do të mund të hartonin një të ngjashëm me të, madje, edhe sikur ta ndihmonin njëri - tjetrin.”³²

8- KUR'ANI ËSHTË KËSHILLUES, PËRGËZUES DHE QORTUES

²³ Sure “Enbija”, ajeti 50.

²⁴ Sure “Safat”, ajeti 37.

²⁵ Sure “Sad”, ajeti 29.

²⁶ Sure “Zumer”, ajeti 33.

²⁷ Sure “Zumer”, ajeti 32.

²⁸ Sure “Zumer”, ajeti 23.

²⁹ Sure “Zumer”, ajeti 55.

³⁰ Sure “Bekare”, ajeti 23.

³¹ Sure “Hud”, ajeti 13.

³² Sure “Isra”, ajeti 88.

“...Në këtë sure të ka ardhur ty e vërteta. Ajo është këshillë dhe kujtesë për besimtarët.”³³

“...(një libër) të drejtë, për të paralajmëruar nëpërmjet tij, dënim të ashpër (për jobesimtarët) dhe për t’u dhënë lajmin e mirë besimtarëve...”³⁴

“Ne e kemi bërë atë (Kur’anin) të lehtë, në gjuhën tënde, vetëm që nëpërmjet tij ti t’u japësh lajmin e mirë besimtarëve të përkushtuar dhe të paralajmërosh njerëzit kokëfortë.”³⁵

Kur’ani në hadithe

Profeti Muhamed (paqja dhe bekimet e Allahut qoshin mbi të!) ka thënë: “Kur’ani është sofa e Allahut, prandaj mësoni sa të mundeni nga kjo sofa. Vërtet, Kur’ani është litari i Allahut dhe dritë e qartë. Është shërues dhe dobiprurës. Është mbrojtës për atë që e zbaton dhe shpëtues për atë që e pason. Nuk numërohen mrekullitë e tij. Prandaj lexojeni atë sepse Allahu do t’ju shpërblejë me dhjetë të mira për çdo germë...”³⁶

Dhe: “Ndriçoni shtëpitë tuaja me këndimin e Kur’anit, sepse asaj shtëpie në të cilën këndohet shpesh Kur’ani, i shtohen mirësitë dhe banorët e saj janë të lumtur. Ata u japin dritë banorëve të qiellit, ashtu siç japin dritë yjet për banorët e kësaj bote.”³⁷

Dhe: “Nëse dikush dëshiron të flasë me Zotin e tij, le të lexojë Kur’anin.”³⁸

Kur’ani sipas dijetarëve jomyslimanë

Dr. E. Marshall Johnson, profesor nderi i anatomisë dhe i biologjisë zhvillimore në universitetin “Thomas Jefferson”, Filadelfia, Pensilvani, SH.B.A, thotë: “Kur’ani nuk përshkruan vetëm zhvillimet e formës së jashtme, por vë në dukje edhe fazat e brendshme, fazat brenda embrionit, të krijimit dhe të zhvillimit të tij, duke theksuar etapat kryesore të njohura nga shkenca bashkëkohore.” Ai ka thënë, gjithashtu: “Si shkencëtar, unë mund të pajtohem vetëm me gjërat të cilat i shoh në mënyrë specifike. Unë mund të kuptoj embriologjinë dhe biologjinë zhvillimore. Unë mund të kuptoj fjalët që më janë përkthyer nga Kur’ani. Siç dhashë një shembull më parë, duke pasur këto njohuri që kam sot, nuk do të mundesha t’i përshkruaja gjërat që janë përshkruar në Kur’an...”

³³ Sure “Hud”, ajeti 120.

³⁴ Sure “Kehf”, ajeti 2.

³⁵ Sure “Merjem”, ajeti 97.

³⁶ Mexhmaul Bejan; vëll. 1, f. 16

³⁷ Ud’etud Da’i, f. 268-269.

³⁸ Kenzul Ummal, hadithi 2257.

Dr.Yoshihide Kazai, profesor nderi në universitetin e Tokios thotë: *“Jam shumë i impresionuar që kam gjetur fakte të vërteta astronomike në Kur'an. Ne, astronomët modernë, studionim vetëm pjesë të vogla të Gjithësisë dhe i përqendronim përpjekjet tona për të kuptuar vetëm një pjesë shumë të vogël të saj. Duke përdorur teleskopët, ne mund të shohim vetëm disa pjesë të vogla të qiellit, pa menduar tërë universin. Por, duke lexuar Kur'anin dhe duke iu përgjigjur pyetjeve, mendoj se mund të gjej rrugën time të ardhshme për hulumtimin e universit.”*

Johan Wolfgang von Goethe (Gëte), thotë për Kur'anin: *“Qoftë e lavdëruar nata e bekuar, në të cilën, Pejgamberit të Zotit, iu shpall, nga lart, Kur'ani, me përkryeshmërinë e tij.”*

“Sa herë që ne i drejtohem Kur'anit, në fillim nuk na tërheq, por, ai gjithnjë bëhet edhe më shumë tërheqës, na mallëngjen dhe në fund na detyron ta nderojmë... Stili i tij, në pajtim me kontekstin dhe qëllimin e tij, është madhështor dhe i mrekullueshëm, gjithnjë i lartësuar. Kështu, ky libër, do të ushtrojë ndikim shumë të fuqishëm, gjatë kohës.”

“Kur'ani duhet parë si Ligj i Krijuesit dhe jo si ndonjë libër njerëzor, i bërë për edukim apo për argëtim.”

“Ndoshta, në asnjë gjuhë tjetër shpirti, fjala dhe shkrimi nuk mund të trupëzohen në mënyrë kaq origjinale.”

“Askush nuk duhet të habitet me efektshmërinë e lartë të Librit. Për këtë, ai është cilësuar si fjalë e Zotit nga admiruesit e tij të vërtetë.”

“Dhe, do të mbetet ky libër, përjetësisht, me efektshmërinë më të lartë.”

SUSEH (orientalist çifut) thotë: *“Kur bën dallimin në mes tekstit kur'anor dhe librave të tjerë qiellorë, vërteton faktin për zëvendësimet dhe ndryshimet që pësuan librat e shenjtë të çifutit dhe tek të krishterët. Kjo është një e vërtetë për të cilën të gjithë mendimtarët e mirëfilltë të feve pajtohen.”*³⁹

NAPOLEONI: Napoleoni i parë (1769-1821), perandor i Francës, kur hyri në Egjipt në vitin 1812, u mahnit pas drejtësisë dhe madhësisë së besimit islam. Rreshtat e mëposhtëm janë marrë nga vepra “Bonaparte et Islam” të Cherfilsit. Napoleoni thoshte: *“Musai e ka lajmëruar popullin e vet, Isai, ihtarët e vet, kurse Muhammedi e ka lajmëruar tërë botën se ekziston Allahu i Madhëruar dhe është vetëm Një. Në Gadishullin Ballkanik mbisundonte paganizmi. Gjashtë shekuj pas Isait, Muhammedi u predikoi arabëve Allahun e Madhëruar, për të cilën u munduan edhe Ibrahim, Isai, Musai. Arianët (të krishterët që i takojnë Ariusit), që iu bashkëngjitën arabëve dhe ata që duke prishur besimin, fenë e Isait dëshirojnë të përhapin një besim të ri me tre zota (d.m.th. Allahu, biri i Allahut, Shpirti i Shenjtë) e prishnin krejtësisht rehatinë dhe paqen e Lindjes. Muhammedi (paqja dhe bekimet e Allahut qoshin mbi të!) u tregoi atyre rrugën e drejtë. U tha arabëve se Allahu i Madhëruar është Një dhe Ai nuk ka as baba e as bir. Besimi në shumë zota është një zakon i pakuptimtë që ka mbetur nga paganizmi.”*⁴⁰

³⁹ www.dardania.de

⁴⁰ “Bonaparte et Islam” të Cherfilsit.